

31976L0765

1976.9.27.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 262/143

A TANÁCS IRÁNYELVE**(1976. július 27.)****a szeszfokmérőkre és az alkoholsűrűség-mérőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről**

(76/765/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

mivel a tagállamokban a szeszfokmérők és az alkoholsűrűség-mérők meghatározása, tervezése, jóváhagyási eljárása és tesztelése kötelező rendelkezések tárgyát képezi, amelyek tagállamonként eltérőek és következésképpen akadályozzák e műszereknek a mozgását és kereskedelmét a Közösségen belül; mivel ezért e rendelkezéseknek a közelítése szükséges;

mivel az e műszerekhez kapcsolódó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolása az alkoholtartalomnak az elvégzett mérések eredményeiből történő meghatározásának módszerére vonatkozó létező rendelkezések kiegészítése érdekében is nélkülözhetetlen, az ilyen mérések eredményeivel kapcsolatban a félreérthetőség vagy vita minden veszélyének megszüntetése céljából;

mivel a mérőműszerekkel és a metrológiai ellenőrzés módszereivel kapcsolatos közös rendelkezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1971. július 26-i 71/316/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ megállapította az EGK-típusjóváhagyási és az EGK-elsőhitelesítési eljárásokat; mivel az említett irányelvnek megfelelően szükséges megállapítani a műszaki követelményeket, amelyeknek a szeszfokmérők és alkoholsűrűség-mérők konstrukciójának és működésének eleget kell tenni ahhoz, hogy miután keresztülmentek a szükséges vizsgálatokon és az előírt jelekkel és jelölésekkel ellátták őket, szabadon importálhatók, forgalmazhatók és használhatók legyenek;mivel a Tanács 1973. december 17-i, az iparpolitikáról szóló állásfoglalásában ⁽⁴⁾ felkérte a Bizottságot, hogy 1974. december 1. előtt javaslatot továbbítson számára alkoholsűrűség- és szeszfokmérőkről szóló irányelvre,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ezen irányelv meghatározza a víz és etilalkohol keverékek szeszfokának meghatározására használt szeszfokmérők és alkoholsűrűség-mérők jellemzőit.

2. cikk

Az EGK-jelekkel és -jelzésekkel ellátható szeszfokmérők és alkoholsűrűség-mérők leírása a mellékletben található.

Az ilyen műszerek EGK-típusjóváhagyás és EGK-elsőhitelesítés tárgyát képezik.

3. cikk

Egyetlen tagállam sem tagadhatja meg, tilthatja vagy korlátozhatja metrológiai tulajdonságai alapján az olyan szeszfokmérő vagy alkoholsűrűség-mérő forgalomba hozatalát vagy használatát, amelyek EGK-típusjóváhagyási jellel vagy EGK hitelesítési jellel vannak ellátva.

⁽¹⁾ HL C 76., 1975.4.7., 39. o.⁽²⁾ HL C 248., 1975.10.29., 22. o.⁽³⁾ HL L 202., 1971.9.6., 1. o.⁽⁴⁾ HL C 117., 1973.12.31., 1. o.

4. cikk

(1) A tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az irányelvről való értesítéstől számított 24 hónapon belül megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket legkésőbb 1980. január 1-jétől alkalmazzák.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

5. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1976. július 27-én.

a Tanács részéről
az elnök
M. van der STOEL

MELLÉKLET

SZESZFOKMÉRŐK ÉS ALKOHOLSÚRÚSÉG-MÉRŐK

1. AZ ESZKÖZÖK MEGHATÁROZÁSA

1.1. A szeszfokmérők olyan üvegeszközök, amelyek jelzik egy víz és etilalkohol keverék:

- tömeg szerinti szeszfokát, vagy
- térfogat szerinti szeszfokát.

Attól függően, hogy mit mérnek, tömegszeszfokmérőként vagy térfogati szeszfokmérőként kerülnek meghatározásra.

Az alkoholsűrűség-mérők víz-etilalkohol keverék sűrűségének mérésére tervezett üvegeszközök.

1.2. Az ezen irányelvben meghatározott eszközök 20 °C-os referencia-hőmérsékleten kalibráltak, a Nemzetközi Mérésügyi Szervezet által kiadott nemzetközi alkoholtáblázatokban feltüntetett értékeknek megfelelően.

1.3. A mérőeszközöket vízszintes, szabad folyadékfelületre kell kalibrálni.

2. AZ ESZKÖZÖK LEÍRÁSA

2.1. A szeszfokmérők és alkoholsűrűség-mérők üvegeszközök, alkotóik:

- egy hengeres test, amelynek az alja kúpos vagy félgömb alakú, amely légbuborékot nem zárhat be, valamint
- egy, a test felső részéhez illesztett, felső végén zárt, üreges, hengeres szár.

2.2. A mérőeszközöknek a hossz tengelyükre szimmetrikusnak kell lenniük.

A keresztmetszet nem mutathat semmilyen hirtelen változást.

2.3. A test alsó részének ballasztanyagot kell tartalmaznia a mérőeszköz tömegének kalibrálása végett.

2.4. A szárnak a belsejéhez mereven rögzített hengeres oszlopon jelölt skálát kell tartalmaznia.

3. KONSTRUKCIÓS ELVEK

3.1. A mérőeszközök gyártásához használt üvegnek átlátszónak kell lennie, és mentesnek minden olyan hibától, ami a skála leolvasását zavarja.

Az üveg köbös hőtágulási együtthatója: $(25 \pm 2) 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.

3.2. A ballasztanyagot a mérőeszköz aljában kell rögzíteni. A mérőeszközt elkészítése után egy órán keresztül 80 °C-on, vízszintes helyzetben kell tartani, majd utána lehűteni ugyanebben a helyzetben. Ez után úgy kell úsznia, hogy tengelyének iránya a függőlegetől 1,5°-nál nagyobb mértékben ne térjen el.

4. SKÁLA

4.1. Egy eszköznek sem lehet egynél több, a 4.5. és 4.6. pontban meghatározott típusú skálája.

4.2. A skálát és a feliratokat sima és matt felszínű oszlopon jelölik.

A skálát szilárdan kell rögzíteni a szárnak, és referenciajeleket kell alkalmazni a száron, hogy a skála esetleges szárhoz képest való elmozdulása látható legyen.

A skála és a feliratok nem mutathatnak torzulást, nem fakulhatnak ki, és nem színeződhetnek el, ha azokat 24 órán keresztül 70 °C-on tartják.

4.3. Az osztásvonalak:

- a mérőeszköz tengelyére merőlegesek,
- feketék ⁽¹⁾, jól láthatóan és maradandóan kerülnek feltüntetésre,
- élesek, szabatosak és egyforma vastagságuk nem haladhatja meg a 0,2 mm-t.

4.4. A skálán a rövid osztásvonalak hossza a szár kerületének legalább az 1/5-öd része kell, hogy legyen, a közepes osztásvonalak hossza az 1/3-ad része, a hosszú osztásvonalak hossza pedig legalább a kerület fele kell, hogy legyen.

4.5. A szeszfokmérők névleges mérési tartományát az alkohol tömeg- vagy térfogatszázalékában kell feltüntetni. A mérési tartomány nem lehet nagyobb, mint 10 % az alkohol tömege vagy térfogata tekintetében.

A skála legkisebb osztásköze 0,1 %.

A skálát a névleges mérési tartomány alsó és felső határát meghaladóan 5–10 osztásvonalnak megfelelő mértékben kell meghosszabbítani.

4.6. Az alkoholsűrűség-mérők névleges mérési tartományát kg/m³ -ben kell megadni. A mérési tartomány nem lehet nagyobb, mint 20 kg/m³.

A skála legkisebb osztásköze 0,2 kg/m³.

A skálát a névleges mérési tartomány alsó és felső határát meghaladóan 5-10 osztásvonalnak megfelelő mértékben kell meghossz

5. FOKBEOSZTÁS ÉS SZÁMOZÁS

5.1. A szeszfokmérőkön a skála egyik végétől számítva minden 10. osztásvonalnak hosszúnak kell lennie. Két egymást követő hosszú osztásvonal között van egy közepes vonal, a hosszú vonal és a legközelebbi közepes vonal között pedig négy rövid osztásvonal található.

Csak a hosszú osztásvonalakat kell megszámozni.

5.2. Az alkoholsűrűség-mérőkön a skála egyik végétől számítva minden 5. osztásvonalnak hosszúnak kell lennie. Minden egymást követő hosszú osztásvonal között négy rövid osztásvonalnak kell lennie.

Csak minden 5. vagy 10. osztásvonalat kell megszámozni.

5.3. A névleges mérési tartomány határait jelölő osztásvonalakhoz tartozó értékeket teljes számokkal kell megadni. Az alkoholsűrűség-mérőkön a többi számot rövidíteni lehet.

6. AZ ESZKÖZÖK OSZTÁLYOZÁSA ÉS FŐBB MÉRETEI

6.1. A mérőeszközök az alábbi pontossági osztályokba sorolhatók:

- I. osztály: A legkisebb osztásköztávolság 1,5 mm.

Az ebbe az osztályba tartozó eszközökbe nem építenek be hőmérőt.

- II. osztály: A legkisebb osztásköztávolság 1,05 mm.

Az ebbe az osztályba tartozó eszközökbe beépíthetnek hőmérőt.

- III. osztály: A legkisebb osztásköztávolság 0,85 mm.

Az ebbe az osztályba tartozó eszközökbe beépíthetnek hőmérőt.

6.2. A mérőeszköztest külső átmérőjének 19 és 40 mm között kell lennie.

A szár külső átmérője az I. és II. osztályba tartozó mérőeszközöknél legalább 3 mm, a III. osztályba tartozó mérőeszközöknél legalább 2,5 mm. A szár legalább 15 mm-rel a legfelső osztásvonal fölé nyúlik.

⁽¹⁾ A névleges skálán túl a skálavonalak más színűek is lehetnek.

A legelső osztásvonalnak a szár keresztmetszet-változásától legalább 5 mm-re kell lennie.

7. FELIRATOK

7.1. A mérőeszközökön az alábbi feliratokat kell olvashatóan és maradandóan feltüntetni:

- I., II. vagy III. osztály,
- kg/m³ vagy térfogat % vagy tömeg %,
- 20 °C,
- etilalkohol,
- a gyártó neve vagy azonosító jele,
- a mérőeszköz azonosítási száma,
- az „e” EGK-típusjóváahagyási jel.

7.2. A mérőeszköznek a legközelebb eső, milligrammban kifejezett tömege – ha kívánatos – a testen jelölhető.

8. MEGENGEDHETŐ LEGNAGYOBB HIBÁK ÉS HITELESÍTÉS

8.1. A szeszfokmérőkre és alkoholsűrűség-mérőkre a megengedhető legnagyobb hiba:

- I. osztály: ± fél skálaosztás az egyes leolvasásokra,
- II. és III. osztály: ± egy skálaosztás az egyes leolvasásokra.

8.2. A hitelesítést a névleges mérési tartomány legalább három pontján kell elvégezni.

9. A SZESZFOK MEGHATÁROZÁSÁNÁL HASZNÁLT HŐMÉRŐK

9.1. Ha az alkoholtartalom meghatározására használt eszköz az I. osztályba tartozik, a használt hőmérő:

- fémellenállás vagy higanyexpanziós típusú, üvegtokban,
- fokbeosztás: 0,1 vagy 0,05 °C.

A megengedhető legnagyobb hiba ± 0,05 °C minden skálaleolvasásra.

A higanyhőmérőknél 0 °C-nál osztásvonalnak kell lenni.

9.2. Ha az alkoholtartalom meghatározására használt eszköz az II. vagy III. osztályba tartozik, a hőmérő higanyexpanziós típusú, üvegtokban, és 0,1 vagy 0,2 vagy 0,5 °C-os fokbeosztású. 0 °C-nál osztásvonala van.

A megengedhető legnagyobb pozitív vagy negatív hiba:

- 0,1 °C, ha a hőmérő 0,1 °C-os fokbeosztású,
- 0,15 °C, ha a hőmérő 0,2 °C-os fokbeosztású,
- 0,2 °C, ha a hőmérő 0,5 °C-os fokbeosztású.

A hőmérő beépíthető a szeszfok meghatározására használt eszközbe.

Ebben az esetben nincs szükség 0 °C-nál osztásvonalra.

9.3. A legkisebb osztásköztávolság:

- 0,7 mm: 0,05, 0,1 és 0,2 °C-os fokbeosztású hőmérőknél, és
- 1,0 mm: 0,5 °C-os fokbeosztású hőmérőknél.

9.4. A vonalak vastagsága nem haladhatja meg egy osztásköz 1/5-öd részét.

10. JELÖLÉSEK

A szeszfokmérők és alkoholsűrűség-mérők hátsó részén, a test felső harmadán helyet kell hagyni az EGK-elsőhitelesítési jelnek.

A 71/316/EGK irányelv II. melléklete 3.1.1. pontjának megfelelően és az említett mellékletnek a 3. pontjában megállapított általános szabálytól eltérően az üvegeszközökre érvényes különleges jelölési követelmények miatt az EGK-elsőhitelesítési jelnek a következő jelentéssel bíró jelek sorozatából kell állni:

- kis „e” betű,
- az EGK-elsőhitelesítés évének utolsó két számjegye,
- annak az államnak az azonosító betűjele, ahol az EGK-elsőhitelesítést elvégezték,
- szükség esetén a hitelesítő szervezet azonosítószáma.

Ha a jelölést homokfúvással végézik el, a betűket és számokat úgy viszik fel, hogy az ne nehezítse olvasásukat.

Példa:

e 75 D 48: a Németországi Szövetségi Köztársaság 48-as Hivatala által 1975-ben elvégzett EGK-elsőhitelesítés.
